

[Undervisningsministeren]

Taget under ét var stigningen fra 1976-77 til 1979 på 10 pct. Senere tal har vi ikke, men sektorforskningen er på en række områder fremdeles under udbygning. Det gælder f.eks. arbejdsmiljøforskning, socialforskning og energiforskning. Men udviklingen er ikke jævn. På visse områder som f.eks. landbrugsforskning har der set over en periode været tilbagegang i forskningens omfang.

Den udvikling, forskningen er i, har således visse opmuntrende træk, men den skaber dog tillige problemer, over for hvilke regeringen agter at sætte ind. Det drejer sig om balanceproblemer, f.eks. mellem udbud og efterspørgsel efter kvalificerede forskere på områder i stærk vækst, koordinationsproblemer, f.eks. mellem sektorerne indbyrdes, som forstærkes ved dannelsen af for mange små forskningsenheder, evalueringsproblemer, altså vurderingen af forskningens kvalitet og resultaternes værdi, og problemer ved den praktiske udnyttelse af forskningens resultater.

Et særligt træk er forskningens langsigtede karakter. De fleste er vel klar over, at i forskningen sår man ikke det ene år for at høste det næste. Nyetableret forskning kan ikke altid forventes at give de store resultater hurtigt. Det er vigtigt, at det sker så hurtigt som muligt, men det er navnlig vigtigt, at der føres en stabil og konsekvent forskningspolitik, så forskningsmiljøerne får mulighed for at udvikle sig.

Inden jeg går over til at omtale regeringens forskningspolitiske planer, skal jeg kort omtale en række områder, hvor der – trods de nævnte positive udviklingstræk især i erhvervslivets forskning – er behov for en politisk indsats.

Et vigtigt udgangspunkt er Danmarks totale udgifter til forskning. I modsætning til de andre nordiske lande udgør dansk FoU en svagt faldende andel af nationalproduktet. Vi ligger under 1 pct. (1979), medens Sverige ligger på 1,9 pct. og Norge på 1,4 pct.

De store industrilande som USA, Frankrig, Vesttyskland og Japan bruger 2 pct. eller mere af nationalproduktet på forskningen, og flere af landene har det erklærede mål at styrke forskningen yderligere. Det er klart, at sådanne internationale sammenligninger må tages med forbehold. Vi har således ikke militær FoU af betydning i Danmark. Men det

er uomtvisteligt, at vi ligger lavt i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med.

Behov for en forskningspolitisk indsats. Økonomiske perspektiver.

Som forskningens minister er jeg af den opfattelse, at det, Danmark nu har brug for – for at nå op til den internationale standard – er en styrkelse af grundforskningen og af forskeruddannelsen, hvilket især må gælde vore universiteter og højere læreanstalter. Jeg kan her glæde mig over, at noget tilsvarende er kommet klart til udtryk fra industriens side. Samtidig vil jeg fremhæve, at i forbindelse med en sådan styrkelse må to hensyn tilgodeses: hensynet til forskningens frihed og hensynet til, at særlig perspektivrige områder udvikles.

Der er områder, som er meget lovende, og som, hvis vi i tide er opmærksomme på dem, kan være med til at sikre landets økonomiske fremtid. Vi må i denne forbindelse huske, at nye industrilande med deres forholdsvis billige arbejdskraft står parat til at overtage meget af den »traditionelle« produktion, som endnu danner grundlag for en stor del af vort erhvervsliv. Jeg kan ikke pege på alle disse lovende områder – de identificeres sikkert bedst i samspillet mellem forskningen og erhvervslivet – men vil i første omgang hæfte mig ved to, hvis vigtighed der er udbredt enighed om: informatik og bioteknik.

Informatikken bygger på masseproducerede »chips« (integreerede kredsløb). Hvad angår fremstillingen af den »software« (EDB-programmel), der skal til for at udnytte disse chips, skulle vi have gode muligheder, og erfaringerne viser, at udgifterne til udvikling og vedligeholdelse af software ofte andrager 80 pct. af udgifterne ved en installation. Indsatsen må tage udgangspunkt i grundforskningen ved vore universiteter og læreanstalter, og vi må hurtigst muligt i gang med at udbygge f.eks. datalogien.

Vi må også satse på den avancerede informationsbehandling, som rummer meget vide perspektiver f.eks. for den fremtidige brug af såvel forskningsbibliotekerne som folkebibliotekerne og for vor industri. En indsats vil fremme den begyndende eksport af dansk software.

Et vigtigt felt under informatikken er kon-
trautomatiseringen og anvendelsen af robot-